

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος
Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός

Εορτάζει στις 14 Νοεμβρίου εκάστου έτους.

Φωτός λαμπρόν κήρυκα νυν όντως μέγαν,

Πηγή φάους άδυτον άγει προς φέγγος.

Βιογραφία

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς ήταν δεινός θεολόγος και διαπρεπέστατος ρήτορας και φιλόσοφος. Δεν γνωρίζουμε το χρόνο και τον τόπο της γέννησής του. (Ο Σ. Ευστρατιάδης όμως, στο αγιολόγιο του, αναφέρει ότι ο Άγιος Γρηγόριος γεννήθηκε το 1296 μ.Χ. στην Κωνσταντινούπολη, από τον Κωνσταντίνο τον Συγκλητικό και την ευσεβέστατη Καλλονή). Ξέρουμε όμως, ότι κατά το πρώτο μισό του 14ου αιώνα μ.Χ. ήταν στην αυτοκρατορική αυλή της Κωνσταντινούπολης, απ' όπου και αποσύρθηκε στο Άγιο Όρος χάρη ησυχότερης ζωής, και αφιερώθηκε

στην ηθική του τελειοποίηση και σε διάφορες μελέτες.

Το 1335 μ.Χ. με τους δύο αποδεικτικούς λόγους του «Περί εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος», ήλθε σε σύγκρουση με τον Βαρλαάμ τον Καλαβρό, ο οποίος δίδασκε πως ο άνθρωπος δεν μπορεί να γνωρίσει το Θεό, κι ακόμα περισσότερο δεν μπορεί να ενωθεί μαζί Του. Κατά τα λεγόμενα του Βαρλαάμ, ο Θεός είναι «κλειστός στον εαυτό του» και δεν μπορεί να ενωθεί με τους ανθρώπους. Επομένως, οι «ησυχαστές», οι μοναχοί δηλαδή εκείνοι που έλεγαν ότι μπορεί ο άνθρωπος, αν έχει καθαρή καρδιά και αν συγκεντρωθεί στην «καρδιακή προσευχή» (το «Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ Θεού, ελέησόν με»), να ενωθεί με το Θεό και να φωτισθεί και να δει το Άκτιστο φως, ασχέτως της μόρφωσής του, δεν ήταν Ορθόδοξοι αλλά «μεσσαλιανιστές» και «ομφαλόψυχοι». Μετά από αυτές τις τοποθετήσεις του Βαρλαάμ, ο Παλαμάς εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη από όπου και άρχισε τον αγώνα «υπέρ των Ιερώς ησυχάζοντων», δηλ. αυτών που ασκούσαν τον ησυχασμό, συγγράφοντας μάλιστα και τους ομώνυμους λόγους του. Το ζητούμενο της πάλης αυτής ήταν κυρίως το μεθεκτικόν η αμέθεκτον της θείας ουσίας. Ο Γρηγόριος, οπλισμένος με μεγάλη πολυμάθεια και ισχυρή κριτική για θέματα αγίων Γραφών, διέκρινε μεταξύ θείας ουσίας αμεθέκτου και θείας ενεργείας μεθεκτής. Και αυτό το στήριξε σύμφωνα με το πνεύμα των Πατέρων και η Εκκλησία επικύρωσε την ερμηνεία του με τέσσερις Συνόδους. Στην τελευταία, που έγινε στην Κωνσταντινούπολη το 1351 μ.Χ., ήταν και ο ίδιος ο Παλαμάς. Αλλά ο Γρηγόριος έγραψε πολλά και διάφορα θεολογικά έργα, περίπου 60.

Αργότερα ο Πατριάρχης Ισίδωρος, τον εξέλεξε αρχικά επίσκοπο Θεσσαλονίκης. Λόγω όμως των τότε ζητημάτων, αποχώρησε πρόσκαιρα στη Λήμνο. Αλλά κατόπιν ανέλαβε τα καθήκοντα του. Πέθανε το 1360 μ.Χ. και τιμήθηκε αμέσως σαν Άγιος. Ο Πατριάρχης Φιλόθεος, έγραψε το 1376 μ.Χ. εγκωμιαστικό λόγο στο Γρηγόριο Παλαμά, μαζί και ακολουθία και όρισε την εκκλησιαστική μνήμη του στη Β' Κυριακή της Μ. Τεσσαρακοστής.

Το τίμιο σώμα του, μετά από την εκταφή, υπήρξε άφθαρτο, δηλαδή δεν σάπισε, αλλά ευωδίαζε και θαυματουργούσε. Στους λατίνους όμως, τους υποτελείς του Πάπα, ήταν χονδρό αγκάθι η ενθύμιση του Αγίου και μάλιστα ολόσωμου. Γι αυτό πολλές φορές τον συκοφαντούσαν λέγοντας, πως για τα αμαρτήματά του έμεινε «άλυωτος», δεν δέχθηκε από απέχθεια η γη να τον διαλύσει «στα εξ ων

συνετέθη»! Τον 19ο αιώνα μ.Χ. ο ναός του Αγίου καταστράφηκε από φωτιά και το τίμιο σκήνωμά του κήκε αφήνοντας μόνον τα οστά ανέπαφα!

Τόσο γινάτι κράτησαν οι καθολικοί που όταν τυπώνονταν οι εκκλησιαστικές μας ακολουθίες στην Βενετία – κατά τους χρόνους της τουρκοκρατίας – ο Δόγης έδινε την άδειά του για την έκδοση, μόνον εφόσον δεν υπήρχε σχετική αναφορά στον Άγιο. Έτσι για αρκετά χρόνια που κυκλοφορούσαν τα έντυπα από την Βενετία, η γιορτή του είχε σχεδόν ξεχαστεί. Περί τα μέσα και τέλη του 20ου αιώνα, επανήλθε η μνήμη των ενδόξων αγώνων του και έλαβε την πρέπουσα θέση στον χώρο των Ορθόδοξων ναών.

Απολυτίκιον

Ήχος πλ. α΄. Τον συνάναρχον Λόγον.

Το πολύφωνον στόμα της θείας χάριτος, των Ορθοδόξων δογμάτων την αληθή θησαυρόν, ανυμνούμέν σε πιστώς Πάτερ Γρηγόριε· της Εκκλησίας γαρ φωστήρ, ανεδείχθης φαεινός, και κλέος Θεσσαλονίκης· ήτις εν σοι καυχωμένη, λαμπρώς γεραίρει τους αγώνάς σου.

Έτερον Απολυτίκιον [\(Κατέβασμα\)](#)

Ήχος πλ. δ΄.

Ορθοδοξίας ο φωστήρ, Εκκλησίας το στήριγμα και διδάσκαλε, των Μοναστών η καλλονή, των θεολόγων υπέρμαχος απροσμάχητος, Γρηγόριε θαυματουργέ, Θεσσαλονίκης το καύχημα, κήρυξ της χάριτος, ικέτευε δια παντός, σωθήναι τας ψυχάς ημών.

Κοντάκιον

Ήχος δ΄. Ο υψωθείς εν τω Σταυρώ.

Θεσσαλονίκη η περίβλεπτος πόλις, την σην αγίαν εορτάζουσα μνήμην, προς ευφροσύνην συγκαλείται άπαντας· ταύτης ποιμενάρχης γαρ, θεοφόρος εδείχθης, και σοφός διδάσκαλος, Εκκλησίας άπάσης· χαριστηρίους όθεν σοι ωδάς, άδομεν πάντες, Γρηγόριε μέγιστε.

Έτερον Κοντάκιον

Ήχος πλ. δ'. Τη υπερμάχω.

Το της σοφίας ιερόν και θείον όργανον Θεολογίας την λαμπράν συμφώνως
σάλπιγγα Ανυμνούμέν σε Γρηγόριε θεορρήμον. Αλλ' ως νους νοί τω πρώτω
παριστάμενος, Προς αυτόν τον νουν ημών Πάτερ οδήγησον, ίνα κράζωμεν, χάιρε
κήρυξ της χάριτος.

Μεγαλυνάριον

Χάιροις Εκκλησίας λαμπρός φωστήρ, και Θεσσαλονίκης, ποιμενάρχης θεοειδής·
χαίροις του ακτίστου, φωτός όργανον θείον, και θεολόγων στόμα, Πάτερ Γρηγόριε.
Οπτικοακουστικό Υλικό

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο
Θαυματοργός

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς
Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο
Θαυματουργός

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός

Πηγή: saint.gr

